

Sygnatura akt VI Ka 208/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **20 kwietnia 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz (spr.)

Sędziowie SSO Kazimierz Cieślukowski

SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Natalia Skalik-Paś

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2018 r.

przy udziale Joanny Szlosar-Meller - Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

sprawy **skazanego T. S.**, syna R. i U.

ur. (...) w G.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 grudnia 2017 r. sygnatura akt IX K 1046/17

na podstawie art. 437 kpk, art. 438 kpk oraz art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) uchyla rozstrzygnięcie z punktu 1 i na mocy art. 85 kk oraz art. 86 § 1 kk łączy kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego T. S. w punktach 2 i 3 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 czerwca 2013 r., sygn. akt III K 610/13 i wymierza skazanemu karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

b) na podstawie art. 572 kpk umarza postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 9 maja 2017 r., sygn. III K 388/17;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. A. K. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia skazanego od zapłaty wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 208/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 20 kwietnia 2018 roku

Wyrokiem łącznym z dnia 15 grudnia 2017 roku (IX K 1046/17) Sąd Rejonowy w Gliwicach połączył wobec skazanego T. S. dwie kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 czerwca 2013 roku (sygn. akt III K 610/13) za czyn z art. 190 § 1 k.k. popełniony w dniu 27 stycznia 2013 roku oraz za czyn z art. 217 § 1 k.k. popełniony w dniu 27 stycznia 2013 roku oraz karę 2 lat ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 9 maja 2017 r. (sygn. III K 388/17) za czyn z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 283 kk i art. 64 § 1 kk popełniony w dniu 7 listopada 2016 roku. Łącząc te kary, Sąd Rejonowy w oparciu o zasadę absorpcji orzekł wobec skazanego karę łączną 1 roku pozbawienia wolności. Ponadto, na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. ustalił, że w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu, a na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od tego orzeczenia wywiedli prokurator oraz obrońca skazanego.

Oskarżyciel publiczny zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary 1 roku pozbawienia wolności w stosunku do ich umyślnej winy oraz wysokiego stopnia społecznej szkodliwości, nierealizującej też celów zapobiegawczych, jakie kara ma osiągnąć wobec oskarżonego, jak również potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa z uwagi na okoliczności sprawy oraz postawę oskarżonego, uprzednio karanego, które przemawiają za wymierzeniem oskarżonemu kary surowszej. Mając powyższe na względzie oskarżyciel wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary 2 lat pozbawienia wolności.

Z kolei obrońca zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 4 § 1 k.k., polegające na zastosowaniu przez sąd ustawy nowej i orzeczeniu kary łącznej bezwzględnie pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa pomimo że przepisy obowiązujące uprzednio były względniejsze dla skazanego;

- rażąco niewspółmierność orzeczonej kary na skutek nieorzeczenia o warunkowym zawieszeniu kary łącznej, pomimo że kara orzeczona wyrokiem w sprawie III K 610/13 była karą w zawieszeniu i nie została zarządzona, a to wskutek niezastosowania przepisów o karze łącznej sprzed 1 lipca 2015 roku, których brzmienie pozwalało na orzeczenie warunkowego jej zawieszenia.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji oraz orzeczenie o warunkowym zawieszeniu orzeczonej kary łącznej na okres próby w granicach przewidzianych ustawą, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy, pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia oraz zarzutów i argumentów wywiedzionych środków odwoławczych skutkować musiała zmianą zaskarżonego wyroku w kierunku zgodnym z apelacją obrońcy. Brak było jednak podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy w całości. Na uwzględnienie nie zasługiwała także apelacja prokuratora.

Apelacja obrońcy okazała się trafna o tyle, że w konsekwencji postawionej w jej treści tezy wedle której przepisami, których zastosowanie prowadziłoby do skutków korzystniejszych dla skazanego były unormowania regulujące kwestię wyroku łącznego obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 roku, dojść musiało do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zastosowanie przepisów Rozdziału IX Części ogólnej kodeksu karnego obowiązujących przed tą datą i orzeczenie na nowo kary łącznej w oparciu o przepisy obowiązujące poprzednio.

Analizując okoliczności niniejszej sprawy w aspekcie przepisów prawa, które powinny znaleźć w niej zastosowanie, sąd pierwszej instancji stosując normę art. 19 ust. 1. Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396) uznał, iż wyrok łączny powinien zostać w niniejszej sprawie wydany w oparciu o przepisy Rozdziału IX Części ogólnej ustawy kodeks karny obowiązujące po dniu 1 lipca 2015 roku, jako prowadzące do skutków dla skazanego korzystniejszych. Pogląd ten zakwestionowany został przez obrońcę, który w wywiedzionym środku odwoławczym domagał się zastosowania wobec skazanego przepisów regulujących kwestię wyroku łącznego obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku, orzeczenia kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności.

Rozważając kwestię względności przepisów, które mogły znaleźć zastosowanie w niniejszej sprawie zważyć trzeba, co następuje. Z dniem 1 lipca 2015 roku weszła w życie nowelizacja przepisów kodeksu karnego, która w sposób radykalnie odmienny niż ustawa obowiązująca przed tym dniem ukształtowała zasady orzekania w sprawie o wydanie wyroku łącznego. Zgodnie z art. 19 ust. 1. Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396), mocą której wprowadzona została obowiązująca od dnia 1 lipca 2015 roku nowelizacja przepisów o karze łącznej, przepisów rozdziału IX (Zbieg przestępstw i kara łączna) ustawy o której mowa w art. 1 (kodeks karny), w brzmieniu nadanym niniejszą (znowelizowaną) ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Z treści tej normy wynika, iż przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego regulującego kwestię kary łącznej w brzmieniu obowiązującym po dniu 30 czerwca 2015 roku mogą znaleźć zastosowanie do kar prawomocnie orzeczonych przed 1 lipca 2015 r. tylko wtedy, gdy „zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po tym dniu”. Ocena czy zachodzi taka potrzeba, powinna zostać dokonana według znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego. Jeżeli zgodnie z tymi przepisami należałoby połączyć karę orzeczoną prawomocnie po 30 czerwca 2015 r. z karą (karami) orzeczonymi prawomocnie przed tą datą, to należy na podstawie art. 4 § 1 k.k. rozstrzygnąć czy stosować dalej przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r.. (tak m.in. Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu - II Wydział Karny z dnia 31 maja 2016 r. II AKz 124/16). W uproszczeniu zatem rozstrzygnięcie, czy zastosowanie w sprawie znaleźć powinny przepisy o karze łącznej obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 roku, czy też obowiązujące od tego dnia, oparte powinno zostać o ocenę, która z tych ustaw będzie dla skazanego w konkretnych warunkach sprawy korzystniejsza.

Analiza okoliczności niniejszej sprawy prowadzić musi do wniosku, że trafnie obrońca w wywiedzionej apelacji jako przepisy dla skazanego względniejsze wskazał przepisy obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 roku. Zastosowane bowiem przez sąd pierwszej instancji przepisy Rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku prowadziły do orzeczenia wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności, która w swoim wymiarze ukształtowanym w oparciu o zasadę absorpcji całkowitej orzeczonej została musiała w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności. Był to najniższy z możliwych do zastosowania wobec skazanego wymiarów tej kary. Jak bowiem trafnie w tym zakresie ustalił sąd pierwszej instancji, wobec skazanego do wykonania pozostały wyłącznie pozostające w mocy dwie kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach wydanym w sprawie III K 610/13 oraz kara ograniczenia wolności wydana w sprawie III K 388/17 Sądu Rejonowego w Gliwicach. Kara wymierzona wyrokiem w sprawie III K 1020/13 Sądu Rejonowego w Gliwicach nie podlegała natomiast łączeniu z uwagi na upływ okresu próby i następujących po nim 6 miesięcy, co wykluczało objęcie takiej kary orzeczeniem o karze łącznej zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 r. (III KK 401/12, OSNKW 2013, z. 8, poz. 68), następnie powtórzonym między innymi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r. (IV KK 363/16, LEX nr 2261744) ze wskazaniem, iż pogląd ten pozostaje aktualny także na gruncie przepisów obowiązujących po dniu 1 lipca 2015 roku. Wedle wyrażonego w tych judykatach stanowiska Sądu Najwyższego w pełni aprobowanego także przez sąd okręgowy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, wydaniu wyroku łącznego sprzeciwia się sytuacja, gdy kara wymierzona za pozostające w realnym zbiegu przestępstwo, w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej nie mogła być już wykonana i nigdy do wykonania nie może zostać wprowadzona. Taka sytuacja niewątpliwie zachodzi w przypadku określonym w art. 75 § 4 k.k., tj. gdy upłynie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, co prowadziło musiałoby do konkluzji o braku podstaw do objęcia karą łączną kary pozbawienia wolności

orzeczonej w sprawie III K 1020/13. Podlegająca łączeniu kara jednostkowa ograniczenia wolności orzeczona w sprawie III K 388/17, zgodnie z regułą przeliczania tej kary określoną w art. 87 § 1 k.k. statuowała w tych warunkach dolną granicę kary łącznej na poziomie 1 roku pozbawienia wolności. Kara łączna pozbawienia wolności orzeczona w oparciu o przepisy obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 roku, nie mogła być zatem niższa niż 1 rok. Przy zastosowaniu zatem najkorzystniejszej z reguł kształtowania kary łącznej, to jest zasady absorpcji w oparciu o którą zaskarżony wyrok wydał sąd pierwszej instancji w niniejszej sprawie, najkorzystniejszą dla skazanego karą możliwą do orzeczenia pozostawała wymierzona skazanemu kara 1 roku pozbawienia wolności.

Ponadto, zważając na argumentację apelacji wywiedzionej na niekorzyść skazanego przez oskarżyciela publicznego domagającego się orzeczenia kary łącznej w wymiarze znacząco surowszym niż orzeczona zaskarżonym wyrokiem, jako wysoce prawdopodobne uznać należało orzeczenie kary łącznej w wymiarze wyższym niż wynikająca z zasady absorpcji, a to przede wszystkim ze względu na brak ścisłych związków przedmiotowo-podmiotowych pomiędzy czynami co do których orzeczone kary składały się na karę łączną wymierzoną skazanemu zaskarżonym wyrokiem. Czyny te dzieli okres ponad trzech i pół roku, pozostają one przestępstwami godzącymi w różne dobra prawne. Przystępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. objęte wyrokiem w sprawie III K 388/17 popełnione zostało z motywacji osiągnięcia korzyści majątkowej, a zatem motywacji całkowicie odmiennej niż czyny z art. 190 § 1 k.k. oraz z art. 217 § 1 k.k. objęte wyrokiem w sprawie III K 610/13 popełnione na szkodę innego pokrzywdzonego. Liczba tych przestępstw oraz luźne związki pomiędzy czynami objętymi wyrokiem wydanym w sprawie III K 610/13 i czynem za który T. S. skazany został w sprawie III K 388/17, skutkować musiałyby orzeczeniem kary łącznej w oparciu o zasadę inną niż zastosowania w zaskarżonym wyroku zasada absorpcji.

Sytuacja skazanego T. S. kształtowała się natomiast korzystniej w realiach niniejszej sprawy w przypadku zastosowania przepisów o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku. Zgodnie z treścią obowiązującego wówczas art. 85 k.k., warunki do wydania wyroku łącznego zachodziły wówczas, gdy różnymi prawomocnymi wyrokami danej osobie wymierzono kary tego samego rodzaju lub inne podlegające połączeniu za dwa lub więcej przestępstw popełnionych zanim zapadł pierwszy wyrok, choćby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw (wyrok SN z dnia 15 marca 2001 roku sygn. akt IV KKN 81/00, LEX nr 51398). Zawarty w art. 85 k.k. zwrot: „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (przestępstw)”. (Uchwała Siedmiu Sędziów Izby Karnej Sądu Najwyższego Sygn. akt I KZP 36/04 z dnia 25 lutego 2005 r. posiadająca moc zasady prawnej). Cezurą dla możliwości połączenia kar orzeczonych różnymi wyrokami pozostawał zatem pierwszy wyrok. Połączeniu wyrokiem łącznym pozostawały wyłącznie kary za czyny popełnione zanim zapadł pierwszy wyrok co do któregośkolwiek z nich. Możliwe jest wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale i dalszych, przy spełnieniu warunków wskazanych w art. 85 k.k. Jednakże nawet przy kolejnych zbiegach obejmujących drugą, trzecią, itd. grupę przestępstw, zawsze wyjściowym punktem odniesienia będzie pozostawał ten chronologicznie „pierwszy wyrok”, zamykający kolejne „grupy przestępstw” pozostających w zbiegu. Oceny zbiegu realnego dokonywać należy z perspektywy postępowania sprawcy – czy kolejnych przestępstw dopuszcza się po wydaniu wobec niego wyroku (kolejnych wyroków) czy przed nim (nimi). Tylko te ostatnie tworzą zbieg realny, pozwalający na orzeczenie kary łącznej.” (uzasadnienie do Uchwały Siedmiu Sędziów Izby Karnej Sądu Najwyższego Sygn. akt I KZP 36/04 z dnia 25 lutego 2005 r.).

Przy uwzględnieniu powyższych zasad zastosowanie przepisów Rozdziału IX Części ogólnej kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku prowadziło w realiach niniejszej sprawy do możliwości ukształtowania kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze niższym niż orzeczona zaskarżonym wyrokiem łącznym, a to w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności. Rozstrzygnięcie takie pozostawało korzystniejsze niż to, które zapaść mogło w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy Rozdziału IX Części ogólnej Kodeksu karnego. Przy uwzględnieniu przepisów art. 85 i następnych kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku, w zbiegu realnym pozostawały bowiem kary orzeczone wyrokami wydanymi w sprawach III K 675/06, III K 1692/06, III K 920/05 oraz VII K 1650/10, które to kary objęte zostały już węzłem kary łącznej orzeczonej wobec skazanego w punkcie 1 wyroku łącznego wydanego w sprawie IX K 10/14. Ta kara łączna została już w całości wykonana. Orzeczenie przez sąd odwoławczy kary łącznej z połączenia kar wymierzonych tymi wyrokami

jednostkowymi stanowiłoby wyjście poza granice orzekania zakreślające przedmiot niniejszej sprawy, a wyznaczone treścią zaskarżonego orzeczenia oraz zakresem środków odwoławczych. Zaskarżony wyrok nie obejmował bowiem swoim zakresem kar jednostkowych orzeczonych tymi wyrokami. Żaden z wywiedzionych środków odwoławczych, w szczególności apelacja wniesiona na korzyść skazanego, nie zawierał także postulatu objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wskazanymi powyżej wyrokami. W przypadku konieczności wydania wyroku łącznego w tym zakresie, kwestia połączenia tych kar będzie mogła zostać rozstrzygnięta w kolejnym postępowaniu. Uznanie, iż orzeczeniem o karze łącznej powinny zostać objęte także kary orzeczone wskazanymi powyżej wyrokami, rodziłoby konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, podczas gdy nie może ulegać wątpliwości, iż w realiach niniejszej sprawy, po wydaniu w oparciu o art. 2a § 1 k.w. postanowienia z dnia 1 sierpnia 2017 roku (III Ko 113/17), w żywotnym interesie skazanego pozostaje jak najszybsze zakończenie niniejszego postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego, skoro do wykonania wobec jego osoby pozostawały dwie kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego wyrokiem w sprawie III K 610/13 oraz kara 2 lat ograniczenia wolności wymierzona mu wyrokiem w sprawie III K 388/17. Jednocześnie wskazać trzeba, że przy zastosowaniu przepisów obowiązujących przed dniem dnia 1 lipca 2015 roku żadna z kar orzeczonych wskazanymi wyżej wyrokami wydanymi w sprawach III K 675/06, III K 1692/06, III K 920/05 oraz VII K 1650/10 nie podlegała łączeniu z karami objętymi zaskarżonym wyrokiem łącznym. Czyny objęte wyrokami wydanymi w sprawach III K 388/17 oraz III K 610/13 popełnione zostały po wydaniu pozostałych wyroków zapadłych wobec skazanego, zatem nie pozostawały one w zbiegu realnym z przestępstwami za które został on tymi wyrokami skazany.

Przy zastosowaniu przepisów o wyroku łącznym obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku, w zbiegu realnym pozostawałyby ponadto kary orzeczone wyrokami wydanymi w sprawach III K 610/13 oraz III K 1020/13. Czyny objęte tymi wyrokami wydane zostały z jednej strony już po zapadnięciu poprzedzających je wyroków wydanych wobec skazanego, z drugiej zaś zanim w dniu 28 czerwca 2013 roku zapadł pierwszy, nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich. Kara łączna z połączenia kar jednostkowych orzeczonych tymi wyrokami wymierzona została skazanemu w punkcie 3 wyroku łącznego wydanego w sprawie IX K 10/14. Wskutek jednak wydania w dniu 1 sierpnia 2017 roku postanowienia III Ko 113/17 z mocy którego jedna z kar jednostkowych orzeczonych wyrokiem wydanym w sprawie III K 610/13 zamieniona została na podstawie art. 2a § 1 k.w. na karę aresztu, zarówno kara łączna orzeczona wyrokiem jednostkowym wydanym w sprawie III K 610/13, jak i obejmująca kary orzeczone tym wyrokiem kara łączna orzeczona w punkcie 3 wyroku łącznego IX K 10/14, utraciły swoją moc zgodnie z regułą art. 575 § 2 k.p.k.. Zaktualizowała się zatem potrzeba orzeczenia w przedmiocie kary łącznej obejmującej wyroki wydane w sprawach III K 610/13 oraz III K 1020/13. Pomimo iż, jak wyżej wskazano, czyny objęte tymi wyrokami pozostawały w zbiegu realnym, nie mogły one obecnie zostać objęte węzłem kary łącznej. Upływ okresu trzech lat próby orzeczonego wyrokiem w sprawie III K 1020/13 prawomocnym z dniem 19 października 2013 roku oraz następujących po nim 6 miesięcy, wykluczał objęcie takiej kary orzeczeniem o karze łącznej, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 r. (III KK 401/12, OSNKW 2013, z. 8, poz. 68), następnie powtórzonym między innymi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r. (IV KK 363/16, LEX nr 2261744). W tych zatem warunkach, połączeniu węzłem kary łącznej przy zastosowaniu przepisów o karze łącznej obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku, podlegały wyłącznie kary jednostkowe po 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego T. S. w punktach 2 i 3 wyroku wydanego w sprawie III K 610/13. Czyny objęte tym wyrokiem nie pozostawały bowiem w zbiegu realnym z popełnionym w dniu 7 listopada 2016 roku przestępstwem za które T. S. skazany został wyrokiem w sprawie III K 388/17. Czyn ten popełniony został już po tym, jak w dniu 28 czerwca 2013 roku wydany został wyrok w sprawie III K 610/13. W odniesieniu do czynów objętych wyrokami w sprawach III K 388/17 oraz III K 610/13 nie został zatem spełniony warunek popełnienia ich wszystkich zanim zapadł pierwszy, nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich.

W tych warunkach jedynymi karami, które mogły zostać objęte węzłem kary łącznej pozostawały kary jednostkowe orzeczone w punktach 2 i 3 wyroku jednostkowego wydanego w sprawie III K 610/13. Jak już w uzasadnieniu niniejszym wspomniano, prawomocne, a tym samym wiążące i wywołujące konsekwencje prawne postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 1 sierpnia 2017 roku (III Ko 113/17) mocą którego jednostkowa kara pozbawienia wolności orzeczona w punkcie 1 wyroku w sprawie III K 610/13 zamieniona została na karę aresztu za wykroczenie,

skutkowało zgodnie z art. 575 § 2 k.p.k. utratą mocy przez karę łączną orzeczoną w punkcie 3 wyroku łącznego IX K 10/14 oraz karę łączną orzeczoną wyrokiem w sprawie III K 610/13 z połączenia między innymi kary objętej postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 1 sierpnia 2017 roku, przez co jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone w punktach 2 i 3 wyroku wydanego w sprawie III K 610/13 mogły zostać objęte węzłem kary łącznej.

Kara łączna obejmująca kary jednostkowe orzeczone w punktach 2 i 3 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 czerwca 2013 roku (III K 610/13) orzeczona została w oparciu o zasadę absorpcji. Związki przedmiotowe i podmiotowe pomiędzy czynami objętymi tym wyrokiem pozostawały bowiem na tyle silne, że w przekonaniu sądu odwoławczego uzasadniały orzeczenie kary łącznej w oparciu o tę zasadę. Czyny te popełnione zostały w tym samym czasie, na szkodę tej samej osoby, w realizacji tej samej motywacji i polegały na kierowaniu gróźb wobec pokrzywdzonej pomiędzy którymi skazany naruszył jej nietykalność cielesną. Karą łączną obejmowane były zatem kary orzeczone za dwa przestępstwa pozostające w bardzo silnym związku przedmiotowo-podmiotowym. W tych warunkach związki pomiędzy tymi dwoma przestępstwami uzasadniały orzeczenie kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji.

Warto przy tym zauważyć, że orzeczona wyrokiem z dnia 28 czerwca 2013 roku (III K 610/13) kara łączna obejmująca obecnie łączone dwie kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę w tym samym wymiarze orzeczoną wobec skazanego w punkcie 1 wspomnianego wyroku, ukształtowana została także w oparciu o zasadę absorpcji. Z kolei kara łączna obejmująca kary orzeczone w sprawie III K 610/13 oraz w sprawie III K 1020/13, wymierzona w punkcie 3 wyroku łącznego w sprawie IX K 10/14 pierwotnie ukształtowana na poziomie 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, została następnie postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 roku (IX Ko 313/15) zredukowana do 8 miesięcy pozbawienia wolności, a zatem do wymiaru każdej z jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawie III K 610/13.

W tych warunkach, sąd odwoławczy uznając, iż w realiach niniejszej sprawy korzystniejsze dla skazanego T. S. pozostawać będzie zastosowanie przepisów o karze łącznej obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku, uchylił orzeczenie z punktu 1 zaskarżonego wyroku łącznego i na mocy art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego T. S. w punktach 2 i 3 wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 czerwca 2013 roku (sygn. akt III K 610/13) i wymierzył skazanemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Nie było przy tym podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy w zakresie w jakim domagał się on orzeczenia wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Odnosząc się do apelacji obrońcy w tym względzie wskazać przede wszystkim trzeba, iż zarówno treść zarzutów, jak i argumentacja apelującego oparta została o błędne założenie jakoby kara łączna pozbawienia wolności obejmująca kary orzeczone wyrokiem wydanym w sprawie III K 610/13, pozostawała karą z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone wobec skazanego wyrokiem wydanym w sprawie III K 610/13, objęte zostały karą łączną wymierzoną w punkcie 3 wyroku łącznego wydanego w sprawie IX K 10/14, która to kara od momentu jej orzeczenia pozostawała karą o charakterze bezwzględny – pierwotnie w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, a wskutek postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 14 lipca 2015 roku – karą w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności. Fakt zatem, iż kara orzeczona wyrokiem w sprawie III K 610/13 nie została zarządzona, co podnosi w apelacji obrońca, nie może mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Odnosząc się do kwestii warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego i argumentacji podniesionej w tym względzie w apelacji obrońcy wskazać na wstępie trzeba, iż zgodnie z art. 89 § 1a k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 10 czerwca 2013 roku sąd mógł w wyroku łącznym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania nawet w przypadku skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. W niniejszej zaś sprawie łączeniu podlegały kary pozbawienia wolności, których wykonanie w czasie orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego nie było warunkowo zawieszane. Niezależnie jednak od tego, brak było w realiach niniejszej sprawy

podstaw do orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z przyczyn merytorycznych decydujących o orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary, w tym także przy uwzględnieniu argumentów podniesionych w apelacji obrońcy.

Oceniając okoliczności sprawy w aspekcie możliwości orzeczenia wobec skazanego T. S. kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem uznał sąd, iż brak jest podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej. Nie pozwala na takie rozstrzygnięcie w ocenie Sądu dotychczasowa karalność skazanego, który pozostaje osobą kilkakrotnie karaną. Pomimo uprzedniego skazywania i orzekania wobec niego kar pozbawienia wolności, a następnie zarządzania ich wykonania zanim T. S. dopuścił się przestępstw z których kary orzeczone stały się podstawą orzeczenia o karze łącznej w niniejszej sprawie, skazany nie zmienił stosunku do porządku prawnego po raz kolejny dopuszczając się przestępstw, w tym czynu z art. 190 § 1 k.k., a zatem przestępstwa o kwalifikacji prawnej tożsamej z kwalifikacją czynu za który był już uprzednio skazywany. Orzeczone kary, także łączone w niniejszej sprawie kary wymierzone skazanemu w sprawie III K 610/13, nie osiągnęły oczekiwanego rezultatu, skoro po wydaniu wobec skazanego wyroku orzekającego kary objęte węzłem kary łącznej orzeczonej w niniejszej sprawie, po raz kolejny T. S. dopuścił się popełnienia przestępstwa z użyciem groźby za które został on skazany wyrokiem w sprawie III K 388/17. Stąd też tylko kara zapewniająca izolację skazanego zapewnić może osiągnięcie wobec niego celów kary. Znaczne nasilenie okoliczności obciążających w zakresie właściwości i warunków osobistych skazanego nie dało sądowi podstaw do przyjęcia, iż wymierzenie skazanemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie wystarczające do osiągnięcia wobec niego celów kary, zwłaszcza zaś do zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Nie sposób bowiem wobec wskazanych wyżej okoliczności uznać za zasadną pozytywną prognozę kryminalną wobec skazanego, który skazany uprzednio za przestępstwa, w tym za czyn z art. 190 § 1 k.k. po raz kolejny dopuścił się przestępstw, w tym i kolejnego czynu wyczerpującego znamiona określone w tym przepisie.

Dyrektywami mającymi istotny wpływ na wymiar kary łącznej, w tym także na zastosowanie jednej z zasad wymiaru tej kary pozostają względy prewencji indywidualnej oraz ogólnej (art. 85a k.k.). Oceniając te względy wziąć trzeba pod uwagę dotychczasową karalność skazanego wobec którego zapadło już kilka wyroków skazujących. Kilkakrotne skazywanie stanowi istotny czynnik prognostyczny przemawiający przeciwko orzekaniu kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Także okoliczności podniesione w apelacji obrońcy nie są tego rodzaju, by uzasadniały warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary łącznej. Postulując orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary wobec skazanego, apelujący powołuje się jedynie na pozytywną opinię o skazanym z okresu w którym był on pozbawiony wolności. Stanowisko takie nie uwzględnia ani dotychczasowej karalności skazanego, ani też przede wszystkim faktu popełnienia przez niego już po wydaniu wyroku w sprawie III K 610/13, kolejnego przestępstwa z użyciem przemocy i w warunkach powrotu do przestępstwa o których mowa w art. 64 § 1 k.k.. Opinia o skazanym z jednostki penitencjarnej w której przebywał, pomimo że w swojej wymowie pozytywna, nie przedstawia zachowania skazanego w okresie odbywania kary w na tyle korzystnym świetle, by decydować mogła, przy uwzględnieniu pozostałych okoliczności mających wpływ na orzeczenie o karze, o zasadności warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności. Okoliczność, iż zachowuje się skazany w toku odbywania kary pozbawienia wolności poprawnie, jest zatrudniony jako roznoszący posiłki, nie sprawiając problemów wychowawczych, choć bez wątplenia pozostaje okolicznością dla skazanego pozytywną, nie jest tak szczególnie wyjątkowa, by uzasadniała w obliczu pozostałych okoliczności niniejszej sprawy warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej. Sąd Okręgowy w Gliwicach oczywiście docenia wskazane już, a wynikające z opinii dyrektora aresztu śledczego pozytywne symptomy w postępowaniu skazanego. Niemniej jednak nie sposób pominąć także takich wynikających z tej opinii okoliczności, jak brak udziału skazanego w jakimkolwiek programie resocjalizacyjnym, jak również brak jego nagradzania w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej. Okoliczności te powodują, że pomimo ogólnie pozytywnej wymowy opinii o skazanym nie jest ona tego rodzaju, by przy uwzględnieniu pozostałych wskazanych już okoliczności posiadających wpływ na wymiar kary, zwłaszcza całokształtu karalności skazanego T. S. będącej istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym przeciwko warunkowemu zawieszeniu wykonania kary łącznej, mogła prowadzić do wniosku o zasadności orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności. Warto

także zauważyć, że sam obrońca skazanego w głosach końcowych poprzedzających wyrokowanie przez sąd pierwszej instancji nie wnioskował o orzeczenie wobec skazanego kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a wnosił jedynie o jej orzeczenie w oparciu o zasadę absorpcji. W apelacji natomiast nie wskazał na przyczyny zmiany swojego stanowiska w tym względzie. W tym zatem zakresie apelacja obrońcy nie mogła zostać uwzględniona. Rozpoznając apelację obrońcy zauważyć nadto trzeba, że apelujący postuluje w jej treści zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku, nie dających jednak podstaw do łączenia wszystkich kar objętych karą łączną orzeczoną zaskarżonym wyrokiem.

Nie ulega jednocześnie wątpliwości, że zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów kodeksu karnego o karze łącznej obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku pozostawało dla skazanego w ostatecznym rezultacie korzystniejsze niż orzekanie o karze łącznej w oparciu o przepisy kodeksu karnego obowiązujące aktualnie. Orzeczone zatem ostatecznie w wyroku sądu odwoławczego kara łączna 8 miesięcy pozbawienia wolności stwarza dla skazanego sytuację korzystniejszą niż ta, która powstałaby w efekcie zastosowania wobec skazanego przepisów obowiązujących aktualnie. W przekonaniu sądu odwoławczego o takiej ocenie tej sytuacji decyduje przede wszystkim krótsza, bo określona na 8 miesięcy kara pozbawienia wolności, nawet jeśli obok niej wobec skazanego wykonana zostać musi kara 2 lat ograniczenia wolności. W sytuacji natomiast zastosowania przepisów obowiązujących aktualnie, najkrótszą z możliwych do orzeczenia wobec skazanego kar pozostawałaby kara 1 roku pozbawienia wolności. Oceniając względność obowiązujących w tym zakresie przepisów nie sposób pominąć także i tego, że w przypadku zastosowania przepisów aktualnie obowiązujących, wymiar orzeczonej kary łącznej należałoby podwyższyć wobec argumentacji podniesionej w apelacji prokuratora wywiedzionej na niekorzyść skazanego. W sytuacji natomiast, gdy zastosowanie znalazły przepisy prawa materialnego o karze łącznej nie pozwalające na łączenie kar w sposób w jaki uczynione zostało to zaskarżonym wyrokiem łącznym, apelacja prokuratora stała się bezprzedmiotowa, jako odnosząca się stricte do wymiaru kary łącznej orzekanej przy zastosowaniu przepisów aktualnie obowiązujących i pozwalających na łączenie kar objętych orzeczeniem o karze łącznej zawartym w zaskarżonym wyroku. Znacząca większość argumentów apelacji prokuratora odnosi się do okoliczności związanych z czynem przypisanym skazanemu T. S. wyrokiem w sprawie III K 388/17, a zatem czynem za który orzeczono karę nie podlegającą łączeniu przy zastosowaniu przepisów kodeksu karnego o karze łącznej obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 roku. Wbrew twierdzeniom apelującego prokuratora, stopień społecznej szkodliwości czynu nie może mieć wpływu na wymiar kary łącznej. Pozostaje on natomiast okolicznością mającą znaczenie dla wymiaru kary jednostkowej i jest brany pod uwagę przy wyrokowaniu w takiej sprawie. Nie może on być brany pod uwagę ponownie przy wymierzaniu kary łącznej.

Mając zatem powyższe okoliczności na względzie, w punkcie 2 sąd odwoławczy umorzył postępowanie karne o wydanie wyroku łącznego w zakresie kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 9 maja 2017 roku, sygn. akt III K 388/17. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Zasadził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy skazanego z urzędu koszty jego udziału w postępowaniu odwoławczym, zaś samego skazanego od zapłaty kosztów tego postępowania zwolnił w oparciu o zasady słuszności.